

ת"פ 8091/01/17 - מדינת ישראל נגד באזוז דסה

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 8091-01-17 מדינת ישראל נ' דסה

בפני
בעניין: כבוד השופט ארנון איתן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

באזוז דסה

הנאשם

גזר דין

כתב האישום ומהלך הדיון:

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טעון בכתב אישום מתוקן המייחס לו עבירה של החזקת סכין, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז 1977. סוכם כי הטעון לעונש יהיה חופשי אולם בטרם תישמע פרשת העונש יוגש תסקיר שרות המבחן בעניינו של הנאשם שיתייחס בין היתר גם לשאלת ההרשעה.

2. על פי הנטען ביום 11.2.15 בסמוך לשעה 23:20 בבאגט הפעמון ברחוב הר מכורר במעלה אדומים, הנאשם שהיה בגילופין החזיק בידו בסכין "פרפר" ופתח וסגר הסכין ולקוחות שהיו במקום נבהלו.

ניידת משטרה שהגיעה למקום ביקשה לעכב את הנאשם אך הנאשם סירב לעיכוב. השוטרים ביקשו לעוצרו אך הנאשם הדף את ידי השוטר אמסלם אלירן ובתגובה השוטר הטיל את הנאשם על הארץ עד שנאזק. בכך, החזיק הנאשם בסכין מחוץ לחצרותיו אולם לא הוכיח כי החזיקה למטרה כשרה.

תסקיר שרות המבחן:

3. בעניינו של הנאשם הוגשו שני תסקירים. אביא מתכונם בתמצית. בתסקיר מיום 28.6.18 פירט שירות המבחן את הרקע המשפחתי של הנאשם. הנאשם כבן 22 משפחתו מונה זוג הורים וארבעה ילדים בטווח הגילאים 5-22. להתרשמות שרות המבחן משפחתו של הנאשם מנהלת אורח חיים נורמטיבי, אולם הנאשם גדל ללא גורמי תמיכה, זאת עקב הצורך של הוריו לשאת בפרנסת המשפחה. הנאשם עלה עם משפחתו לישראל בשנת 2004 כאשר הנאשם היה כבן 9. למרות קשיים עמם התמודד הנאשם

עמוד 1

סיים את לימודיו התיכוניים ועמד בהצלחה בבחינות הבגרות. בהמשך התגייס לשירות צבאי אך נפלט לאחר 3 חודשים, מחמת "אי התאמה". מזה כחודשיים עובד הנאשם ברשת מזון מהיר.

4. צוין, כי בעבר נדון הנאשם בגין עבירת אלימות שביצע, בגינה הוטל עליו צו של"צ ללא הרשעה. הנאשם נטל אחריות על ביצוע העבירה ומסר, כי סבר בשגגה כי לחיילים קיים היתר לשאת סכין עמם. הנאשם הוסיף, כי בעת שהתגלע וויכוח בינו לבין המוכר בחנות הוא הוציאה מתיקו אולם לא הייתה לו כוונה לעשות שימוש בה. להתרשמות שירות המבחן הנאשם מתקשה להבין את המניעים לביצוע העבירה, וקיים אצלו קושי לשאת תסכול. על פיהם ייתכן שחשיפה מגיל מוקדם לגורמים שליליים הובילו למעשה.

5. בבחינת גורמי סיכון מצוין שרות המבחן את דימוי העצמי, נטייתו להגיב מבלי להפעיל שק"ד, נטילת אחריות חלקית, רישום קודם בעבירת אלימות, יציבות תעסוקתית וכן רקע בשימוש בחומרים ממכרים. מנגד, עומד שירות המבחן על מערכת הערכים הנורמטיבית הקיימת אצלו, סיום לימודיו עם בגרות מלאה וכן רצון מצדו לשתף פעולה עם ההליך. בהיעדר תהליך טיפולי מעריך שרות המבחן את הסיכון להתנהגות דומה בעתיד ברמה בינונית-גבוהה. על רקע היעדר נתונים מספקים וכן רצון להעמיק את האבחון בעניינו של הנאשם, וכן רצון לגייסו לתהליך טיפולי הומלץ על דחייה למשך 4 חודשים.

6. במסגרת התסקיר המשלים צוין שרות המבחן כי פגש בנאשם באופן קבוע, במסגרת זו מסר הנאשם 12 בדיקות שתן לגילוי שרידי סמים, מלבד אחת, כולן נמצאו נקיות משרידי סם. הנאשם שיתף פעולה כפי שנדרש וכן נרשם ללימודי עיצוב. על פיהם נטילת האחריות כיום רבה יותר והוא מבין את המניעים שהובילו אותו למעשה, והוא אף שינה מהעמדות בהן החזיק כלפי מוסדות המדינה. נוכח כל אלו וכן חלוף הזמן הומלץ על הטלת רכיבי ענישה חינוכיים בדמות צו של"צ בהיקף 150 שעות בשילוב צו מבחן לצורך פיקוח ומסירת בדיקות לגילוי שרידי סם. נוסף לכך תיבחן האפשרות לשלבו בפרויקט "אוניברסיטה בעם" לשם העצמה אישית נוספת.

תמצית טיעוני הצדדים:

7. המאשימה הפנתה לעובדות כתב האישום, לפיהן הנאשם שהיה בגילופין החזיק בסכין ואף הוציאה בתוך חנות, דבר שגרם לבהלה בקרב השוהים במקום. צוין, כי בהתאם לתוכנו של התסקיר הנאשם נטל אחריות חלקית על העבירה וצמצם מחומרתה, ובנסיבות אלו קבע שרות המבחן מסוכנות בינונית-גבוהה להישנות התנהגות פוגעת מצדו. עוד ציינה, כי אחת מבדיקות השתן שמסר הנאשם נמצאה עם שרידי סם. באשר למתחם הענישה צוין כי הוא נע על הציר שבין מאסר קצר ועד לשנת מאסר בפועל. על רקע נסיבות המקרה ועברו הפלילי של הנאשם הכולל קביעה כי עבר עבירת פגיעה בגינה הוטל עליו צו של"צ ללא הרשעה, עתרה להטלת 6 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו על דרך עבודות השירות, מאסר על תנאי, קנס והתחייבות.

8. ההגנה ציינה כי בעת ביצוע העבירה היה הנאשם כבן 19. הוסף, כי הנאשם נטל אחריות ואין בחיקו עבר נוסף זולת עבירה אותה ביצע עת היה כבן 13. באשר לנסיבות ביצוע העבירה ציין כי הנאשם החזיק את הסכין על גופו על רקע שירותו הצבאי והוצאת נעשתה לצורך משחק ומבלי כוונת שימוש. ההגנה הפנתה לתוכנו של התסקיר, לקשיים עמם התמודד הנאשם והשינוי שערך מאז שהוגש התסקיר הראשון ועד עתה. בנסיבות אלו עתרה ההגנה לאמץ את עמדת שרות המבחן זאת מבלי להרשיע את הנאשם, כדי שלא לפגוע בעתידו. הוסף, כי הנאשם לומד כיום לימודי צורפות והוא מתכנן ללמוד לימודים אקדמאים בעתיד, וככל ותהא הרשעה הדבר יפגע בעתידו.

9. הנאשם בסיום ציין כי כיום הוא לומד קורס צורפות כעת ובעתיד ברצונו להירשם ללימודים אקדמאים. הנאשם ציין כי בשגגה ביצע הוא עד עתה את מכסת שעות השל"צ עליהם המליץ שרות המבחן.

דין: סוגיית אי ההרשעה:

10. הכלל במשפט הפלילי קובע כי נאשם שהוכחה אשמתו ונקבע כי ביצע עבירה, יורשע בדין ויישא בעונשו. הימנעות מהרשעה, הינה חריג לכלל זה, והשימוש בו נעשה במשורה בהתאם לכללים שנקבעו שהתוו בפסיקת בית המשפט העליון. נפסק, כי ניתן להגיע בגזר דין לתוצאה של אי הרשעה "רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לחומרתה של העבירה" (ר"ע 432/85 גדעון רומנו נגד מדינת ישראל (מיום 21.8.85)). בפסק הדין המנחה בעניין זה: ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3)337, נקבעו שני תנאים מצטברים, המאפשרים להימנע מהרשעה ביחס לנאשם שנקבע לגביו כי ביצע עבירה. "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים...".

11. כפי שיפורט להלן, מקרה זה אינו נמנה על החריגים המצדיקים את ביטול ההרשעה, זאת ממספר טעמים: ראשית, סוג העבירה ונסיבות האירוע. החזקת סכין הינה עבירה המסכנת את שלום הציבור, ומכאן ראה המחוקק צורך להגדירה כעבירה מסוג "פשע". בשל השכיחות המצערת בה נעשה בה שימוש, קראו בתי המשפט להחמיר בענישה כנגד נושאי סכינים. (ראו לדוגמה: 7924/05 אבו דעוף נגד מדינת ישראל (11.1.07), רע"פ 529/10 אריאל שאלתיאל נגד מדינת ישראל (1.2.10)). שנית, נסיבות החזקתה כמפורט באישום מבססים חומרה יתרה. בניגוד לטיעוני ההגנה, מסגרת כתב האישום בה הודה הנאשם, מתארת סיטואציית דברים שונה. הנאשם שנכנס לחנות החזיק בידו סכין "פרפר" זאת כשהוא נתון בגילופין, ותוך שהוא פותח וסוגר את להב הסכין. כתוצאה מכך, לקוחות ששהו במקום נבהלו, ושוטרים שהוזעקו למקום נאלצו להטיל את הנאשם על הארץ ולאוזקו, זאת לאחר שדחף שוטר וסירב לעיכוב. סבורני, כי לבד מחומרת עבירת החזקת סכין והסכנה הנשקפת ממנה לציבור, הימנעות מהרשעה במקרה זה, בו נעשה שימוש בסכין וביצועה הוכח בפועל, תהיה מוצדקת במקרים חריגים עוד יותר.

שלישית, לנאשם רישום קודם בעבירת אלימות במסגרתה הוטל עליו צו של"צ ללא הרשעה בהיותו קטין.

רביעית, עמדת שרות המבחן על פיה הנאשם נטל אחריות על מעשיו, אך הוא נוטה לצמצם מחומר. הטעם החמישי נעוץ בתנאי שנקבע בפסיקה, לפיו יש להוכיח פגיעה ממשית וקונקרטית בשיקומו של נאשם, ואין די בהפניה לנזק עתידי אפשרי.

(ראו: רע"פ 9118/12 אלכסנדר פריגין נגד מדינת ישראל (1.1.13), ע"פ 8528/12 אלירן ציפורה נגד מדינת ישראל (13.3.13)). אציין כי בפניי לא עמדה תשתית ראשונית לביסוס הטענה בדבר פגיעה ממשית, ובנסיבות אלו לא אוכל לקבל את הבקשה לביטול ההרעשה.

12. בנסיבות אותן ציינתי לעיל, לא אוכל כאמור לקבוע כי זהו אחד מאותם מקרים מיוחדים הראויים להימנות בין היוצאים מן הכלל אשר בהם תימנע ההרעשה.

מתחם העונש ההולם:

13. במקרה דנן הערכים שנפגעו הינם ערכים הנוגעים בשלום הציבור וביטחון, ובהתאם קיימת בפסיקה מגמת החמרה ביחס לעבירה זו. בענייננו, הפער בין אופן הוצאת הסכין כשהנאשם הינו בגילופין לבין שימוש בה, עלול היה להיות קצר ביותר. העובדה שהנאשם במצב דברים זה החזיק בידו את הסכין, פתח וסגר את להב הסכין, הפכו את החזקתה, ברמה הפוטנציאלית, למסוכנת הרבה יותר.

(ראו: רע"פ 4200/12 אחמד אבו זניד נגד מדינת ישראל (מיום 27.6.12), רע"פ 1949/15 תקרורי נ' מ"י (מיום 2.4.2015), רע"פ 3676/15 מחאג'נה נ' מ"י (מיום 8.6.2015), רע"פ 1490/12 יוסף אבו גוש נגד מדינת ישראל ((מיום 15.7.12), רע"פ 4079/10 אימן ג'בשה נגד מדינת ישראל (מיום 23.8.10), מנגד ראו גם: רע"פ 3446/10 עבד אלחלים נ' מ"י (מיום 6.4.2011)).

14. לאחר ששקלתי את נסיבות ביצוע העבירה האינטרס המוגן וכן הפסיקה הנוהגת אני קובע כי במקרה זה ועל רקע נסיבות ביצוע העבירה מתחם הענישה הינו החל ממאסר קצר בפועל ועד לשישה חודשי מאסר בפועל.

סטייה ממתחם העונש:

15. עקרון חשוב בגזירת עונשו של נאשם הוא עקרון הענישה האינדיבידואלית, הלוקח בחשבון את נסיבותיו האישיות, אירועים שהשפיעו על מהלך חייו ושעיצבו את דמותו ושיקולים נוספים. הנאשם הינו בחור צעיר כבן 22 שעלה עם משפחתו לארץ עת היה כבן 9. במסגרת התסקיר הראשון נעתר בית המשפט לבקשת שרות המבחן לדחיית הדיון למשך 4 חודשים, זאת על רקע קביעתם לפיו קיים צורך להסתייע בהליך המשפט לצורך העמקת האבחון בעניינו וגיוסו לתהליך טיפולי. בתסקיר המשלים עדכן שרות המבחן כי נערכו עם הנאשם פגישות קבועות, והוא מסר 12 בדיקות לאיתור שרידי סם, שלמעט אחת כולן נמצאו נקיות משרידי סם. במסגרת הטיפול הפרטני שיתף הנאשם פעולה כפי שנדרש, שיתף

מעולמו כשבמהלך תקופה זו נרשם ללימודי תעודה בתחום העיצוב. להתרשמות שרות המבחן הנאשם שינה מעמדותיו כלפי מוסדות המדינה. נוסף לכך הנאשם שואף לניהול אורח חיים נורמטיבי ללא מעורבות פלילית או שימוש בסם. נוכח זאת וכן חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, ממליץ שרות המבחן שלא להטיל מאסר, ולו בדרך של עבודות שירות. על פיהם ענישה חינוכית תחזק את אמונו במערכות המדינה. סבורני, כי התרשמות זו מצדם משקפת שינוי משמעותי שערך הנאשם בחייו, והיא מצדיקה במקרה זה לחרוג ממתחם הענישה, ולאמץ את עמדתם.

גזירת העונש המתאים לנאשם:

16. בגזירת העונש המתאים לנאשם יש להתייחס בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא' לחוק העונשין). הנאשם כבן 22 רווק. הנאשם הודה בבית המשפט בעבירה שיוחסה לו. לנאשם רישום פלילי שהסתיים בלא הרשעה בגין עבירת פגיעה אותה ביצע בהיותו כבן 13. הבאתי בחשבון גם את חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה (למעלה מארבע וחצי שנים מעת האירוע). וכן את התרשמותו של שרות המבחן, באשר לשינוי שערך הנאשם, ושאיפותיו כיום להשקיע את עתידו באפיקים חיוביים.

17. באיזון בין השיקולים השונים, אני סבור כי ישנו מקום לגזור במקרה זה עונש אשר סוטה לקולא ממתחם העונש באופן שלא יפגע בסיכויי השיקום של הנאשם ויאפשר לנאשם להציב את חייו על מסלול נורמטיבי ותקין.

אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. צו של"צ בהיקף 200 שעות במסגרת עמותת "תכלית האדם" בתפקידי אריזת מזון לנזקקים וסיוע לצוות המקום. הפיקוח יעשה על ידי שרות המבחן.

ב. מאסר על תנאי למשך שלושה חודשים אותו לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום את העבירה בה הורשע.

ג. צו מבחן למשך שנה.

ד. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 3500 ₪ זאת למשך 3 שנים להימנע מהעבירה אותה ביצע. לא יחתום בתוך 14 יום על ההתחייבות יאסר לתקופה של 10 ימים.

ה. הסכין תושמד.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ו תמוז תשע"ט, 18 יולי 2019, בהעדר הצדדים.